

YHDISTYKSEN TERVEYS- JA LUONNEKYSELY 2025

Teksti: Marianne Kolu

Suomen Portugalinpodengot ry järjesti keväällä 2025 sähköisen terveys- ja luonnekyselyn podengojen omistajille. Kyselyä on tarkoitus käyttää pohjana yhdistyksen pysyvämmälle terveys- ja luonnekyselylle sekä JTO:n päivitykselle. Tästä syystä lomakkeen lopussa pyydettiin myös palautetta kyselystä. Palaute oli pääasiassa positiivista, mutta myös hyviä kehitysehdotuksia annettiin. Yksi ehdotus lomakkeen kehittämiseksi oli, että menehtyneille koirille voisi olla oma erillinen kysely. Samoin toivottiin mahdollisuutta erotella tilanteet, joissa koira on ollut nuorena terve, mutta alkanut vanhemmiten saada terveysongelmia. Lisäksi kaivattiin selvennyksiä erilaisiin termeihin, kuten resurssiaggressiivisuus, riistavietti ja vahtivietti.

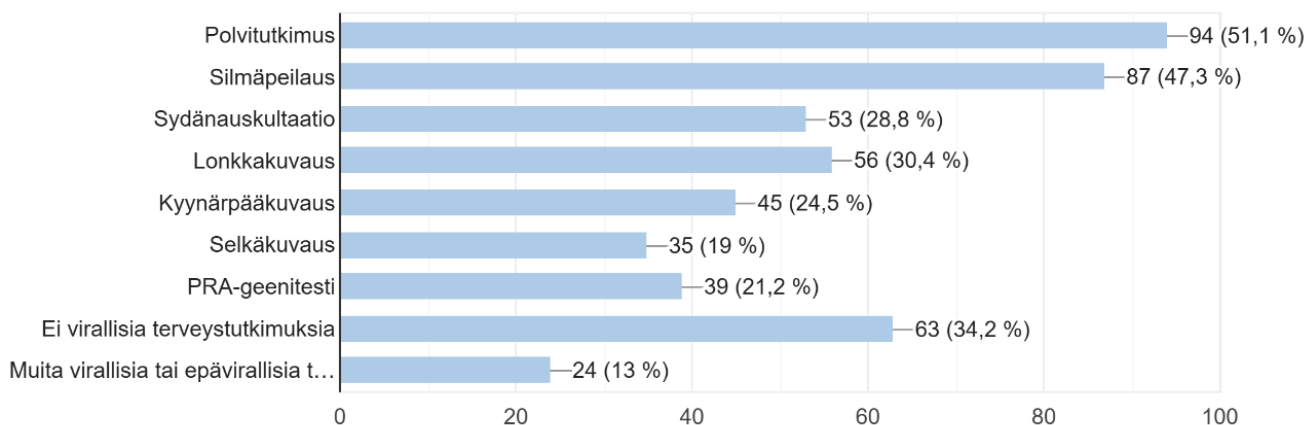
Kaiken kaikkiaan vastauksia kertyi 184 koirasta. Pieniä sileitä näistä oli 94, pieniä karkeita 73, keskikokoisia karkeita 12 ja keskikokoisia sileitä 4. Vastauksissa narttuja oli 112 ja uroksia 72. Syntymävuosissa oli suurta hajontaa. Eniten edustettuja olivat vuodet 2023 (19 koiraa), 2019 (18 koiraa) ja 2021 (16 koiraa). Yli kymmenen koiraa oli edustettuna myös vuosilta 2014, 2020, 2024, 2018, 2022 ja 2016. Vuosina 2001, 2004 ja 2005 syntyneitä podengoja ei kyselyssä edustanut yksikään koira.

Enemmistö kyselyyn ilmoitetuista koirista oli elossa kyselyn aikana, mutta vastauksia saatiin myös 13 kuolleesta podengosta. Kuolleista koirista pari oli menehtynyt 5-vuotiaana, loput olivat kuollessaan yli 10-vuotiaita. Vanhin oli 16 vuotta ja 6 kuukautta. Neljän koiran kuolinsyyksi ilmoitettiin kasvainsairaus, kolmelle maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus ja kahdelle vanhuus. Yksittäisinä kuolinsyynä mainittiin myös luusto- ja nivelsairaus, sydänsairaus, tapaturma tai liikennevahinko sekä lihassairaus (myosiitti).

74 kyselyn koirista oli steriloitu tai kastroidu. Leikkausikä vaihteli 6 kuukaudesta 13 vuoteen. Narttujen kohdalla syyksi mainittiin usein valeraskausoireet ja uroksilla piilokivekset tai voimakkaat lisääntymisvietit. Usein leikkauksella haluttiin vaikuttaa myös koiran luonteeseen (esim. ärhäkkyyteen, resurssiaggressiivisuuteen), terveyteen (ehkäistä esim. nisäkasvaimia, kohtutulehduksia tai eturauhasvaivoja) ja laumadynamiikkaan (sekalaumassa eläminen tai riidat toisten koirien kanssa). Myös harrastuskäyttö on vaikuttanut leikkauspäätökseen, samoin jalostuskäytön päättyminen tai se, että koiraa ei ole tarkoitus käyttää jalostukseen.

2.6. Mitä virallisia terveystutkimuksia koiralle on tehty?

184 vastausta

Kysyttäessä vastaajien tietoja koiran vanhempien terveystaustoista 121 koiran kohdalla vastaajat kertoivat olevansa niistä tietoisia, kun taas 63 koiran kohdalla omistajat eivät tieneet vanhempien terveystaustoja. Moni vastaajista kertoi tietävänsä sen, mitä KoiraNetistä löytyy, mutta moni mainitsi myös kasvattajan kertoneen taustoista kattavasti. Useat kertoivat vanhempien olevan terveitä ja pitkäikäisiä, mutta osa tiesi myös vanhemmilla tai suvussa esiintyvistä terveysongelmista.

Polvitutkimus oli tehty 94 koiralle ja silmäpeilaus 87 koiralle. Nämä olivat selvästi yleisimmät tutkimukset. Seuraavaksi yleisimmät olivat lonkkakuvaus (56 koiraa), sydänauskultaatio eli sydänkuuntelu (53 koiraa), kyynärkuvaus (45 koiraa), PRA-geenitesti (39 koiraa), selkäkuvaus (35 koiraa) ja muita virallisia tai epävirallisia tutkimuksia (24 koiraa). Muiksi tutkimuksiksi ilmoitettiin esimerkiksi sydänultra sekä pään magneettikuvaus. Koiria, joille oli tehty sekä silmäpeilaus että polvitutkimus, oli yhteensä 78, ja useimmille näistä oli tehty myös muita tutkimuksia. Koiria, joilla oli viisi tai enemmän virallisia tutkimuksia tehtynä, oli yhteensä 37. Koiria, joilla oli listattuna 3–4 tutkimusta, oli 44, kahdella tutkimuksella 29 ja yhdellä tutkimuksella 19 koiraa. 63 omistajaa ilmoitti, että koiralle ei ole tehty virallisia tutkimuksia.

143 kyselyn koirista ei ollut sairastanut elämään vaikuttavia sairauksia. 41 koiralla tällainen sairaus oli tai oli ollut aiemmin. Kyselyn yleisimmät sairaudet olivat allergia (8 koiraa) ja sydänsairaus (8

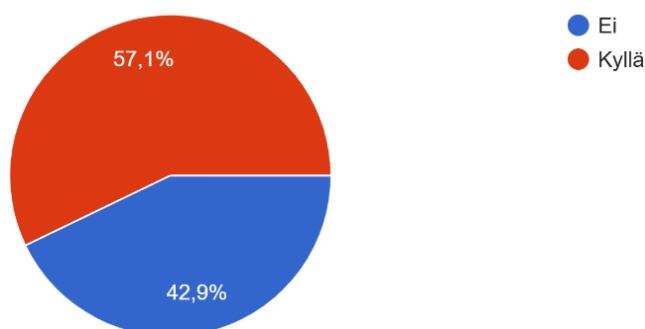
koiraa). Muita sairauksia olivat patellaluksaatio (6 koiraa), CECS (5 koiraa), syöpä tai kasvainsairaus (5 koiraa), Legg-Perthesin tauti (3 koiraa) ja atopia (2 koiraa). Omistajien itse listaamissa sairauksissa mainittiin esimerkiksi krooninen suolistotulehdus tai -sairaus (2 koiraa), nivelrikko (2 koiraa) ja epilepsia (2 koiraa). 21 koiralla oli jatkuva lääkitys.

Kysymykseen hammasongelmista (parentavika, hammaspuutokset, parodontiitti tai muu vika) omistajat vastasivat ”kyllä” 84 koiran kohdalla. 113 koiran tapauksessa hampaita ei harjata säännöllisesti. 57 koiralta ei ole koskaan poistettu hammaskiveä. 48 koiraa käy hammaskivenpoistossa vuosittain, 24 kahden vuoden välein ja 16 kolmen vuoden välein. 12 koiraa käy hammaskivenpoistossa alle vuoden välein. Osa omistajista kertoi poistavansa hammaskiven itse, ja osa mainitsi, että säännölliset harjaukset ja kova purtava pitävät hampaat puhtaina.

Omistaja arvioi hampaiden kunnon hyväksi 34 veteraani-ikäisen koiran kohdalla, 39 koiran tapauksessa hampaiden olevan jonkinlaisessa kunnossa ja 7 koiralla hyvin kuluneessa kunnossa. Parentavika ilmoitettiin 12 koiralle, ja suurimmalla osalla se oli ollut havaittavissa jo pentuna. 12 vastaajaa kertoi suvussa esiintyvän parentavikoja. 36 koiralta oli jouduttu poistamaan hampaita parodontiitin takia. Nuorimmat koirat, joilta pysyviä hampaita oli jouduttu poistamaan, olivat kyselyn mukaan 2–3-vuotiaita, mutta suurimmalta osalta hampaita oli poistettu aikaisintaan 5–7 vuoden iässä ja useilta vasta yli 10-vuotiaana. Hampaiden

3.8. Onko koiralta jouduttu poistamaan hampaita parodontiitin (hampaan kiinnityskudossairaus) vuoksi?

84 vastausta

kunnon vaihtelua löytyy siis rodun sisällä runsaasti.

Hammaspuutoksia oli kyselyn mukaan 35 koiralla. Tätä kysymyksen kohtaa olisi kuitenkin pitänyt selventää ja mainita, että tarkoituksena oli kysyä luonnostaan puuttuvista hampaista. Nyt osa vastaajista oli tulkinut kysymyksen koskevan myös poistettuja hampaita, mikä on todennäköisesti lisännyt myöntävästi vastanneiden määrää.

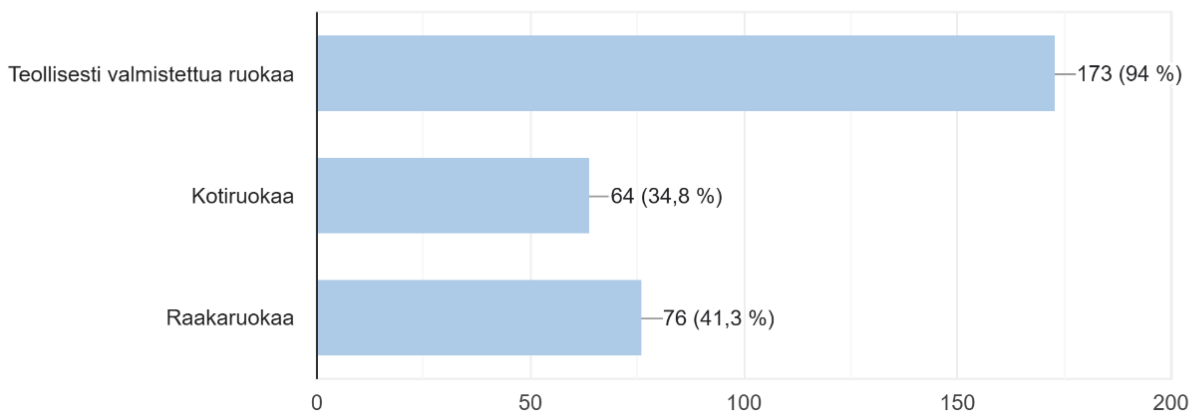
Synnytyksessä tai astutuksessa mukana olleita koiria oli 58 kyselyyn vastanneista. Näistä 48 tapauksessa omistajaa kertoi astutuksen tapahtuneen ongelmitta ja 9 kertoi, että ongelmia oli esiintynyt. Yhdeksän omistajaa ilmoitti nartun myös jääneen tyhjäksi epäonnistuneen astutusyrityksen jälkeen (koirat eivät olleet jääneet nalkkiin). Keinosiemennystä oli käytetty viiden koiran kohdalla ja kaksoisastutusta kokeiltu viidellä koi-

ralla. 25 koiran synnytykset olivat sujuneet ongelmitta ja 11 tapauksessa oli ollut ongelmia. Näistä nartuista osa oli tarvinnut keisarileikkauksen, kun taas joidenkin kohdalla omistajan apu (kasvattaja vetänyt pennun ulos) tai oksitosiini oli riittänyt. Seitsemän koiran synnytyksessä oli syntynyt kuolleita pentuja. Syinä olivat muun muassa pitkittynyt synnytys, pennun jääminen jumiin ja parissa tapauksessa kehityshäiriö.

108 koiralla arvioitiin olevan erinomainen ruokahalu ja 45:llä hyvä ruokahalu. Huono ruokahalu oli viidellä koiralla ja melko huono 26:lla. Suurin osa kyselyn koirista söi teollista ruokaa (173 koiraa). Näistä koirista 47 söi lisäksi raakaruokaa ja 35 kotiruokaa. 23 koiraa söi sekä teollisesti valmistettua ruokaa, raakaruokaa että kotiruokaa. Kotiruokaa ja raakaruokaa söi yksi koira, pelkkää kotiruokaa viisi koiraa ja pelkkää raakaruokaa viisi koiraa.

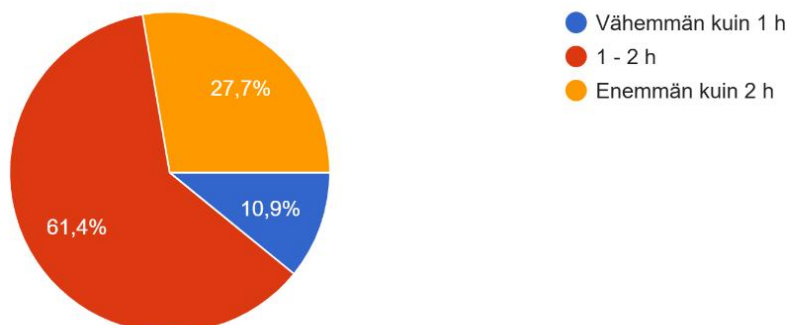
5.2. Mitä koirasi syö? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

184 vastausta

6.1. Kuinka paljon keskimäärin koira liikkuu päivittäin?

184 vastausta

Erityisruokavalio oli 46 koiralla. Syinä erityisruokavaliolle olivat esimerkiksi allergia, kutina, atopia, närästys, suolisto-ongelmat, maksaongelmat ja virtsakivien ennaltaehkäisy. 31 koiran ilmoitettiin kärsivän ruoka-aineallergiasta. Vastauksissa allergian aiheuttajaksi nousi erityisesti kana, mutta myös monia muita eläinproteiineja mainittiin (muun muassa nauta, possu ja lohi), samoin viljatuotteita ja herne.

Iho-ongelmia oli ollut 37 koiralla. Oireet olivat ilmenneet erityisesti kutinana kehon eri osissa, mutta myös karvanlähtönä, kuivana ihona ja ihottumana. Muutama koira oli raapinut ihonsa rikki kutinan seurauksena.

Tyypillisin liikunnan määrä kyselyn koirilla oli 1–2 tuntia päivässä (113 koiraa). 52 koiran ilmoitettiin liikkuvan yli 2 tuntia ja 20 koiran alle tunnin päivässä. Taluttimessa kävelyä sai usein 134 koiraa, toisinaan 28 koiraa, harvoin 18 koiraa ja ei koskaan 4 koiraa. Vapaata liikuntaa sai usein 103 koiraa, toisinaan 55 koiraa, harvoin 23 koiraa ja ei koskaan 3 koiraa. 23 koiran kohdalla kerrottiin ilmenneen ”pompottavaa” liikettä takaosassa.

Kyselyssä kartoitettiin terveyden lisäksi myös koirien luonnetta ja laumadynamiikkaa. 62 koiran kerrottiin elävän kahden koiran laumassa ja 50 koiran olevan ainoita koiria perheessään. Kolmen koiran laumassa eli 25 koiraa, neljän koiran laumassa 9 koiraa ja viiden koiran laumassa 18 koiraa. 19 koiraa eli yli viiden koiran laumassa. Muutama vastaaja kertoi lauman koon vaihdelleen.

Kun omistajat kuvailivat koiran roolia laumassa, vastauksissa toistuivat usein sanat *johtaja*, *pomo*

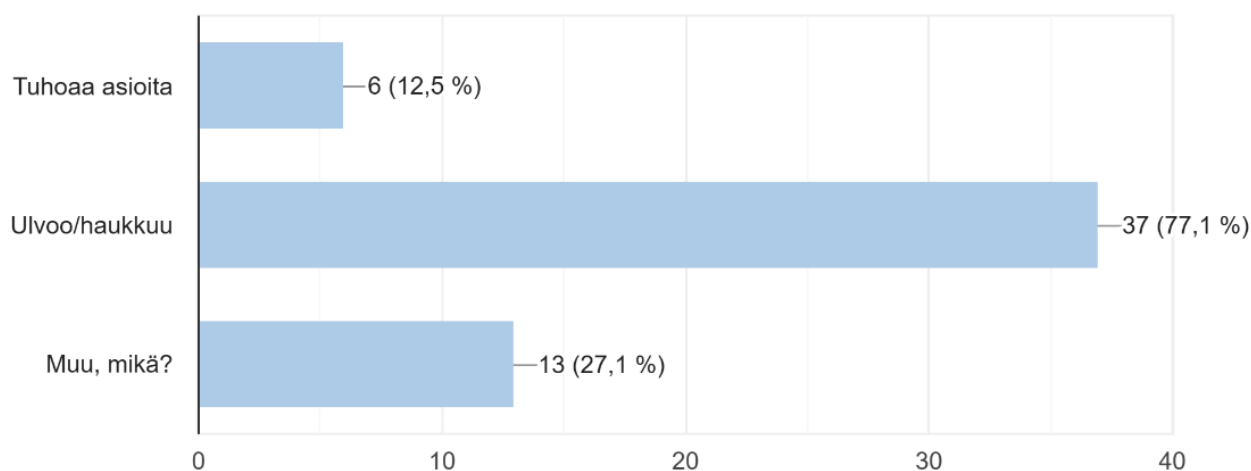
ja *pyrkimys nousta arvoasteikossa*. Toisaalta mukana oli myös koiria, jotka olivat selvästi porukan alimpia tai kaikkien kavereita. Pyrkimys nousta ylöspäin laumahierarkiassa näkyi kuitenkin monissa vastauksissa.

47 koiralla oli kyselyn mukaan haasteita jäädä yksin. 37 koiralla tämä ilmeni ulvomisena tai haukkumisena, ja kuudella koiralla ongelmana oli myös asioiden tuhoaminen. Muutamien koirien kohdalla yksinolon haasteet näkyivät lisäksi tarpeiden tekemisenä sisälle, ja joissakin tapauksissa myös tärinänä, pelkona tai levottomana vaelteluna.

Arvioitaessa koiran suhtautumista oman perheen jäseniin 171 koiraa oli kyselyn mukaan aina ja 12 usein ystävällisiä omalle perheelleen. Yhden koiran arvioitiin olevan ”ei koskaan ystävällinen”. Omalle perheelle murisi toisinaan 32 koiraa, kun taas 152 ei koskaan. 172 koiraa ei koskaan purrut omistajaansa, mutta 12 koiran kerrottiin pureen toisinaan.

Muiden ihmisten kohdalla 157 koiraa oli aina ystävällisiä, 23 usein ja 4 toisinaan. Tuttuihin ihmisiin suhtautui pidättyväisesti toisinaan 41 koiraa, usein 10 ja aina 5 koiraa, kun taas 128 koiraa ei suhtautunut tuttuihin koskaan pidättyvästi. Tutuille ihmisille oli toisinaan aggressiivinen 13 koiraa, mutta 171 ei koskaan.

Vieraisiin ihmisiin ystävällisesti suhtautui aina 89 koiraa, usein 54, toisinaan 36 ja ei koskaan 5 koiraa. Pidättyvästi vieraisiin suhtautui aina 25 koiraa, usein 30, toisinaan 68 ja ei koskaan 61 koiraa.

Aggressiivisesti vieraisiin suhtautui aina 2 koira, usein 4, toisinaan 25 ja ei koskaan 153 koira.

Seuraavaksi kyselyssä arvioitiin suhtautumista toisiin koiriin. Tuttuihin koiriin ystävällisesti suhtautui aina 110 koira, usein 61, toisinaan 10 ja ei koskaan 3 koira. Pidättyvästi tuttuihin koiriin suhtautui aina 7 koira, usein 24, toisinaan 56 ja ei koskaan 97 koira. Aggressiivisesti tuttuihin koiriin suhtautui aina 2 koira, usein 2, toisinaan 36 ja ei koskaan 144 koira.

Vieraisiin koiriin ystävällisesti suhtautui aina 25 koira, usein 81, toisinaan 65 ja ei koskaan 13 koira. Pidättyvästi vieraisiin suhtautui aina 21 koira, usein 42, toisinaan 96 ja ei koskaan 25 koira. Samaa sukupuolta oleviin koiriin aggressiivisesti suhtautui aina 11 koira, usein 25, toisinaan 68 ja ei koskaan 80 koira. Kaikkiin vieraisiin koiriin aggressiivisesti suhtautui aina 5 koira, usein 12, toisinaan 48 ja ei koskaan 119 koira.

Lopuksi omistajat saivat arvioida, kuinka hyvin erilaiset ominaisuuksia kuvaavat sanat sopivat omaan koiraan. Ensimmäisessä osiossa vaihtoehtoina olivat *pehmeä, kova, reaktiivinen, herkkähaukkuinen, riistaviettinen, resurssiaggressiivinen* ja *vahtiviettinen*. Omistaja arvioi väittämiä asteikolla *täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä* ja *täysin eri mieltä*.

Kovuutta ja pehmeyttä koskevien vastausten perusteella 114–117 koiran arvioitiin muistavan ikävät asiat hyvin tai melko hyvin. Reaktiiviseksi tai melko reaktiiviseksi arvioitiin 108 koira. Herkkähaukkuisuuden koettiin kuvaavan hyvin tai melko hyvin 144 koira, riistaviettisyyden 139 koira ja vahtiviettisyyden 128 koira. Resurssiaggressiivisuuden ei koettu kuvaavan koiria yhtä hyvin, ja tämän kuvauksen suhteen eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä oltiin 139 koiran kohdalla. Toisaalta 11 koiran kohdalla koettiin resurssiaggressiivisuutta olevan liikaa.

Seuraavaksi omistajat arvioivat, kuinka hyvin omaan koiraan sopivat sanat *aktiivinen, apaattinen, arka, avoin, epävarma, itsepäinen, laiska, leikkisä* ja *oppivainen*.

Aktiiviseksi kuvailtiin 131 koira ja jokseenkin aktiiviseksi 46 koira. Vain seitsemän koiran kohdalla oltiin tämän luonnehdinnan suhteen eri mieltä. Jokseenkin apaattiseksi kuvattiin neljä koira, mutta selkeä enemmistö (156 täysin eri mieltä ja 24 jokseenkin eri mieltä) koki tämän kuvauksen sopivan koiraansa huonosti. Laiskaksi tai jossain määrin laiskaksi kuvailtiin vain 18 podengoa, kun taas leikkisäksi tai jokseenkin leikkisäksi kuvattiin 160 koira. Podengot ovat siis selvästi energisiä ja aktiivisia koiria.

Arka-kuvaus koettiin epäsovivaksi tai jokseenkin epäsovivaksi 135 koiran kohdalla. Avoin-luonnehdinnan puolestaan arvioitiin sopivan ainakin jossain määrin 147 koiraan. Epävarmaksi tai jokseenkin epävarmaksi kuvattiin 58 koira, kun taas 126 koiran kohdalla tämän kuvauksen koettiin sopivan huonosti. Itsepäiseksi tai melko itsepäiseksi luonnehdittiin 126 koira, ja oppivaiseksi tai melko oppivaiseksi 166 koira.

Viimeisessä osiossa arvioitiin vielä seuraavien sanojen sopivuutta: *osallistuva, pidättyväinen, rauhallinen, rohkea, sosiaalinen, tasapainoinen, yliseksuaalinen, ylivilkas* ja *älykäs*.

Podengot näyttävät selvästi osallistuvan aktiivisesti perheidensä elämään, sillä peräti 176 vastaajaa piti tätä kuvausta sopivana tai melko sopivana. Pidättyväinen-luonnehdinnan koettiin sopivan huonosti tai melko huonosti 137 koiran kohdalla, mutta 10 koiran kohdalla siitä oltiin täysin samaa mieltä.

Rauhallisuus jakoi vastaukset kahtia: 20 koiran kohdalla kuvauksesta oltiin täysin eri mieltä ja 21 kohdalla täysin samaa mieltä. Lisäksi 78 vastaajaa oli jokseenkin samaa mieltä ja 65 jokseenkin eri mieltä.

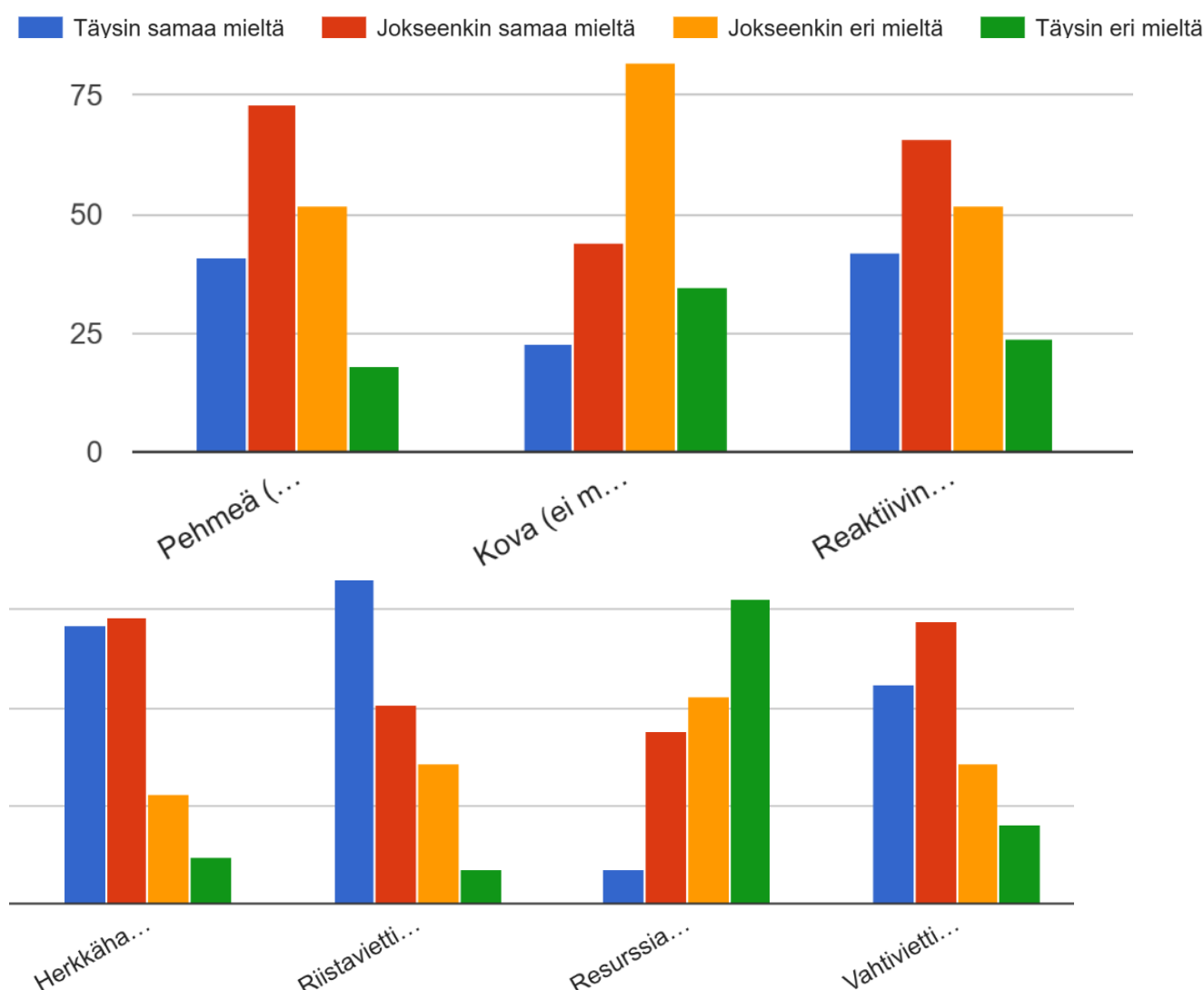
Rohkeuden koettiin kuvaavan podengoa hyvin 54 koiran ja melko hyvin 87 koiran kohdalla. Sosiaalisiksi tai melko sosiaalisiksi kuvailtiin 159 koira ja tasapainoiseksi tai melko tasapainoiseksi 160 koira.

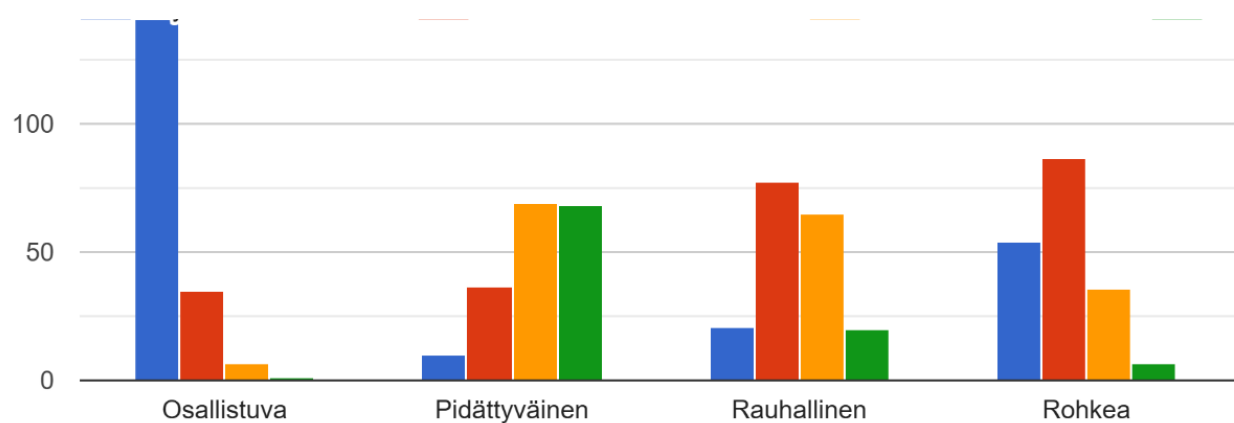
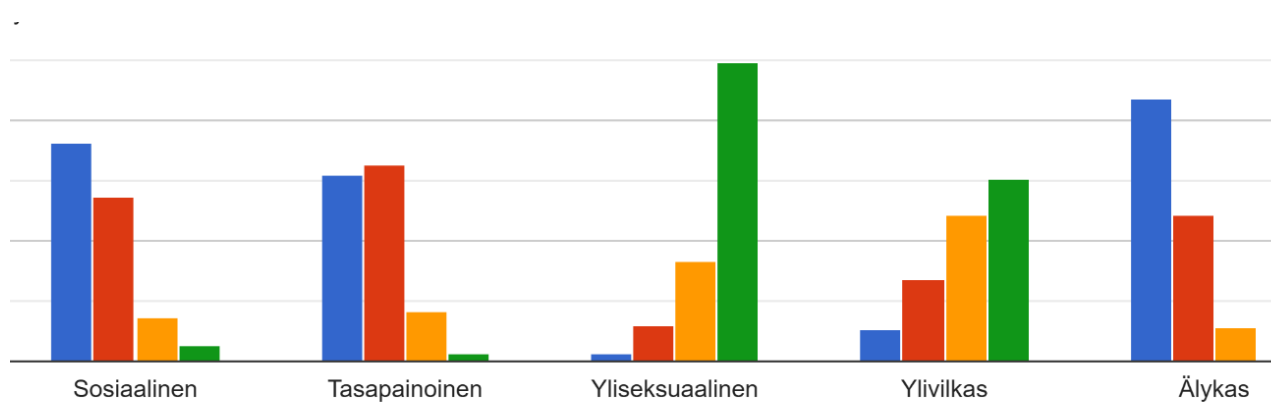
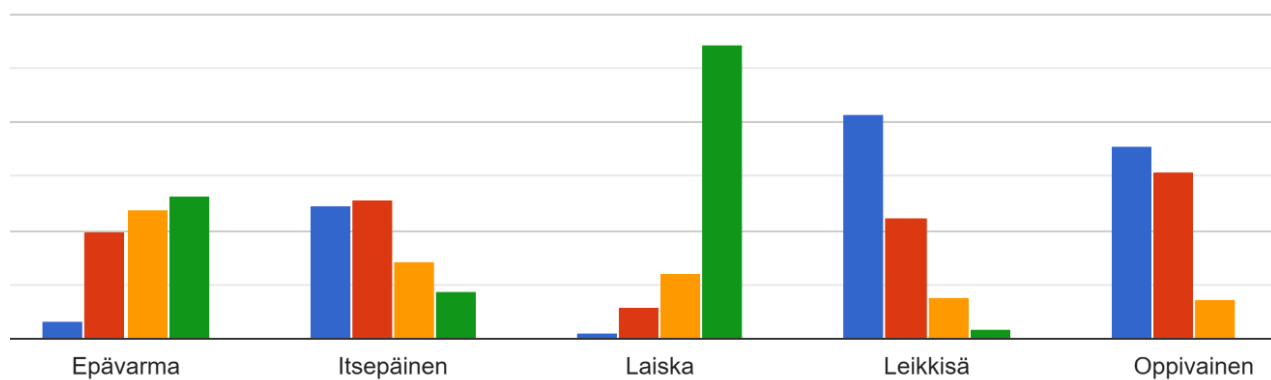
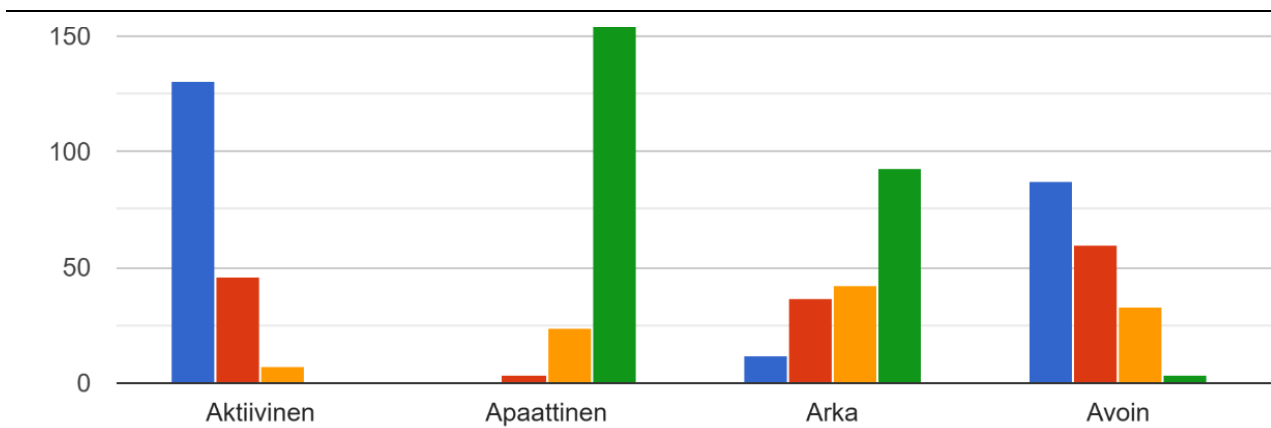
Yliseksuaaliseksi tai jokseenkin yliseksuaaliseksi kuvailtiin 18 koira, ja ylivilkkaaksi tai jokseenkin

ylivilkkaaksi 47 koiraa. Älykkääksi kuvailtiin 109 koiraa ja jokseenkin älykkääksi 61 koiraa. 14 koiran kohdalla älykkyyys-kuvauksesta oltiin jokseenkin eri mieltä.

17 kyselyn koirista oli osallistunut luonnetestiin ja yksi käyttäytymisen jalostustarkastukseen. Valtaosa vastaajista oli tyytyväinen oman koiransa käyttöön (89 koiraa) tai melko tyytyväinen (52 koiraa). Viiden koiran kohdalla omistaja ei ollut tyytyväinen koiransa käyttöön ja 14 koiran kohdalla omistaja oli melko tyytymätön. 24 koiran kohdalla omistaja ei ollut erityisen tyytyväinen eikä tyytymätön.

Kyselyn tulokset kertovat paljon siitä, millaisia podengot Suomessa ovat – aktiivisia, rohkeita ja vahvasti perheeseensä kiintyviä kumppaneita. Vastaukset osoittavat, että rotu on kokonaisuutena terve, aktiivinen ja sosiaalinen, mutta myös tietyt kehityskohteet, kuten hammas- ja iho-ongelmat sekä yksinolon haasteet, ansaitsevat jatkossa huomiota. Lämmin kiitos kaikille kyselyyn vastanneille – jokainen vastaus vie meitä askeleen eteenpäin terveempien ja tasapainoisempien podengojen kasvattamista.

7.16. Oletko tyytyväinen koirasi käytökseen?

184 vastausta

